

Innst. 197 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 52 S (2019–2020)

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Til Stortinget

1. Økonomiske virkninger av virusutbruddet

1.1 Innledning og oppsummering

Sammendrag

Utbruddet av covid-19 (koronavirus) er alvorlig for liv og helse i Norge. Kraftige tiltak er satt i verk. Hendelsen vil ha stor påvirkning på norsk økonomi, og trekke veksten betydelig ned den nærmeste tiden. Mange bedrifter og arbeidsplasser vil rammes. Det er vanskelig å si hvor store konsekvensene blir og hvor lenge økonomien vil bli påvirket. Når virusutbruddet avtar, vil den økonomiske veksten etter hvert kunne ta seg opp igjen. Usikkerheten om den økonomiske utviklingen de nærmeste kvartalene er stor.

Norsk økonomi er i utgangspunktet sterk. Arbeidsledigheten er lav, sysselsettingen har lenge steget, lønnsomheten i næringslivet har vært god, og den økonomiske veksten har frem til nå ligget over trendveksten i økonomien. Vi har solide banker og et velfungerende og effektivt betalingssystem. En solid norsk økonomi og handlefrihet i den økonomiske politikken gjør oss godt rustet for å håndtere den økonomiske usikkerheten vi nå opplever.

Vi er i en alvorlig situasjon. Vi vil iverksette nødvendige tiltak for at denne krisen ikke får langvarige konsekvenser for norsk næringsliv og norske arbeidsplasser. Mange virksomheter opplever nå manglende etterspørsel og bortfall av oppdrag og leveranser grunnet utbruddet av viruset. Det kan gi akutte likviditetsproblemer og underskudd i bedriftene. Det vil innebære store kostnader for norsk økonomi om mange virksomheter som ellers er levedyktige, ikke overlever. For regjeringen er det avgjørende å trygge arbeidsplasser.

Virusutbruddet gir behov for økonomiske tiltak nå.

Regjeringen jobber med tiltak i tre faser. I denne fasen legges det frem en rekke strakstiltak for å unngå unødige oppsigelser og konkurser i levedyktige selskaper som er rammet av en akutt svikt i inntektene. I neste fase vil regjeringen jobbe med ytterligere konkrete tiltak for bransjer og bedrifter som er spesielt hardt rammet av virusutbruddet. Disse tiltakene er regjeringen beredt til å kunne fremme raskt. Om det viser seg at virusutbruddet får mer omfattende økonomiske effekter og bringer økonomien inn i en lavkonjunktur, vil regjeringen fremme forslag om bredere tiltak for å opprettholde aktiviteten i økonomien.

Regjeringen legger vekt på at de økonomiske virkemidlene som settes inn i alle disse fasene, bør være målrettede, effektive og midlertidige.

Regjeringen vil i denne omgang, i fase 1, prioritere følgende tiltak:

- Tiltak i helsevesenet for å håndtere den akutte situasjonen.
- Redusere antall dager med lønnsplikt for arbeidsgivere ved permittering fra 15 til to dager og oppheve ventedagene for dagpenger for de som permitteres. Kravet til arbeidstidsreduksjon for rett til dagpenger for permitterte reduseres fra 50 pst. til 40 pst.
- Endring i skattereglene slik at bedrifter som går med underskudd, kan tilbakeføre underskuddet mot beskattet overskudd fra tidligere år.
- Endring i skattereglene slik at eiere av bedrifter som går med underskudd, skal kunne få utsettelse av betaling av formuesskatt. Det vil gi likviditetshjelp til eiere av slike bedrifter allerede i 2020, gjennom redusert innbetaling av forskuddstrekk.

- Midlertidig oppheving av flypassasjeravgiften for flygninger som finner sted i perioden fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020.
- Midlertidig oppheving av samtlige lufthavnavgifter til og med 30. juni 2020.
- Forsterket støtte til kompetanseheving og bedriftsintern opplæring i bedrifter som rammes av virusutbruddet, gjennom økt rammetilskudd til fylkeskommunene.
- Økt bevilgning av skjønnsmidler til kommuner som har hatt større merutgifter i forbindelse med virusutbruddet.
- Endring i pensjonsreglene slik at løpende alderspensjon ikke faller bort eller reduseres ved frivillig eller beordret tjeneste for helsepersonell i forbindelse med virusutbruddet.
- Tiltakene regjeringen foreslår i denne proposisjonen innebærer økte utgifter på over 1 mrd. kroner. Reduksjonen i skatteinntektene i 2020-budsjettet er 1,6 mrd. kroner (flypassasjeravgiften). I tillegg forskyves skattebetalinger på i alt 3,9 mrd. kroner.

Proposisjonen redegjør også for låne- og garantiordningene i Innovasjon Norge, som kan avhjelpe situasjonen for bedrifter som får likviditetsproblemer.

Regjeringen vil fortsette å vurdere situasjonen nøye, og vil fortløpende vurdere ytterligere tiltak for bransjer som er hardt rammet, og etter hvert mer generelle økonomiske tiltak, om det blir nødvendig. Regjeringen vil holde tett kontakt med næringslivet, partene i arbeidslivet og finansnæringen for å kunne følge utviklingen og diskutere behovet for ytterligere tiltak.

Det vises til proposisjonen for nærmere omtale.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Eigil Knutsen og Hadia Tajik, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad, Vetle Wang Soleim og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Hans Andreas Limi og Sylvi Listhaug, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra

Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, tar omtalen til orientering. <<<Komiteen viser til brev fra finansminister Jan Tore Sanner av 17. mars 2020 og 18. mars 2020, og viser til kapittel 4 Komiteens tilråding.>>>

Komiteen viser til at mange virksomheter opplever manglende etterspørsel, bortfall av oppdrag og brudd i verdikjeder grunnet utbruddet av viruset covid-19 (koronavirus). Situasjonen kan føre til midlertidige likviditetsproblemer og underskudd i bedriftene. Komiteen mener det vil være uheldig for norsk økonomi om slike midlertidige problemer gjør det vanskelig å videreføre ellers levedyktig virksomhet.

Komiteen viser til at regjeringen i proposisjonen foreslår flere tiltak for å øke likviditeten i bedriftene. Komiteen er opptatt av at tiltakene som iverksettes må være målrettede og ha virkning på bedriftenes likviditet raskt.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår en midlertidig adgang til å tilbakeføre inntil 30 mill. kroner av selskapsunderskudd i 2020 mot beskattet overskudd de to foregående årene. Dette innebærer at skatteverdien av underskudd i 2020 vil bli utbetalt til bedriftene ved skatteoppgjøret i 2021. Med sikker refusjon av underskuddenes skatteverdi kan det være lettere for selskapene å få kortsiktige lån i en overgangsperiode. Komiteen viser til at forslaget kun omfatter aksjeselskap mv. som har gått fra overskudd i 2018 eller 2019, til underskudd i 2020. Avgrensingen sikrer at selskapene som nyter godt av tiltaket, også er egnet til å gå med overskudd. Dermed unngås det at bedrifter som ikke er egnet til å gå med overskudd nyter godt av tiltaket.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår en midlertidig ordning med utsatt betaling av formuesskatt på virksomhetsformue for inntektsåret 2020. Den foreslåtte ordningen gjelder personlige skattytere som eier regnskapspliktig virksomhet med negativt årsresultat for inntektsåret 2020. Ordningen innebærer at skattytere kan søke om ett års utsatt innbetaling av formuesskatten for inntektsåret 2020 når den forfaller til betaling i 2021.

Komiteen viser til at de økonomiske konsekvensene av virusutbruddet synes å være spesielt store for luftfarten. For å bidra med en midlertidig lettelse til flyselskapene som er hardt rammet foreslår regjeringen å oppheve flypassasjeravgiften

for flyginger i perioden fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020. Komiteen påpeker at siden vedtaket vil ha tilbakevirkende kraft vil det føre til at flyselskapene vil få tilbakebetalt innbetalt avgift så langt i år, noe som vil bedre likviditeten i selskapene.

Komiteen viser til at utbruddet av koronaviruset vil gi økte utgifter i helse- og omsorgssektoren, og at spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten vil få økte kostnader knyttet til bl.a. økt beredskap, analyse av prøver og pasientbehandling. For å få tilgang til nødvendige legemidler og medisinsk utstyr, samt trygge nødvendig kapasitet av laboratorieanalyser, ber regjeringen i proposisjonen om å kunne pådra uforutsette og nødvendige utgifter uten bevilgningsmessig dekning, jf. forslag til romertallsvedtak. Komiteen viser videre til at enkelte kommuner har hatt store merutgifter i forbindelse med virusutbruddet, og regjeringen foreslår i proposisjonen å øke skjønnsmidlene til kommunene for å kompensere for disse merutgiftene.

<<<Komiteen>>>viser til politisk enighet mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet de Grønne og Rødt av 16. mars 2020 om første fase av økonomiske tiltak for å håndtere korona-pandemiens konsekvenser for Norge, og imøteser regjeringens oppfølging av denne enigheten.

Tilstrekkelige midler til krisehåndtering i første linje

<<<Komiteen>>>forutsetter at alle som står i fremste rekke for å håndtere den ekstraordinære situasjonen med bekjempelse av smittespredning, helsehjelp med mer knyttet til korona-pandemien, blant annet helsevesenet og kommunene løpende tilføres de midler som trengs. Likeledes legger komiteen til grunn at regjeringen gjør tilsvarende for andre samfunnskritiske funksjoner og Nav som skal sikre folk flest inntekter å leve av i situasjonen vi nå står i. Komiteen legger til grunn at regjeringen legger frem forslag til ytterligere tiltak og bevilgninger ved behov, og partiene er beredt til å sørge for at Stortinget bevilger nødvendige økonomiske midler for å håndtere krisen.

Komiteen fremmer med bakgrunn i dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at samfunnskritiske funksjoner og andre offentlige instanser som skal håndtere de praktiske konsekvensene av koronapandemien, som kommuner, helsevesen og Nav, sikres nødvendige ressurser for å kunne håndtere oppgaven.»

Kommunene skal kompenseres

<<<Komiteen >>> viser til at kommunene har store ekstrakostnader knyttet til pandemien, og mener disse må dekkes. Videre må kommunene også kompenseres for inntektssvikt.

Komiteen viser til at manglende bruk av barnehage og skolefritidsordning/aktivitetsskole, også bør føre til at foreldrene slipper å betale de dagene disse tilbudene er stengt som følge av fare for koronasmitte, samt ved uteblivelse på grunn av karantene for barna. Komiteen mener at regjeringen må sørge for at kommunene kan tilby foreldre betalingsfri i forbindelse med koronautbruddet, og at også de private barnehagene må kompenseres for dette.

Komiteen vil peke på at skatteinngangen for kommunene etter alt å dømme vil bli lavere enn forutsatt i statsbudsjettet, og legger til grunn at sektoren vil bli kompensert for urimelige virkninger av dette.

Komiteen understreker at mange kommuner vil få en kraftfull inntektssvikt som følge av pandemien, dette vil forsterke økonomiske problemer.

Komiteen forutsetter at staten setter kommunene i stand til å håndtere konsekvensene av koronapandemien uten at de går til det skritt å permittere ansatte. Komiteen vil videre sterkt fraråde kommunene i den aktuelle situasjonen å permittere ansatte.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å kompensere kommunene og fylkeskommunene for urimelige virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med håndteringen av smittesituasjonen og endret økonomisk utvikling siden vedtatt statsbudsjett.»

Svalbard

<<<Komiteen >>>er opptatt av at de ekstraordinære tiltakene som nå iverksettes også må tilpasses for å bistå Svalbard-samfunnet. Som Norges nordligste region ligger Svalbard strategisk plassert i nordområdene med en godt utbygd infrastruktur gjennom bosettingene i Longyearbyen og Ny-Ålesund, i et i utgangspunktet potensielt sårbart og isolert område. Korona-pandemien utgjør en nasjonal krise for hele Norge, men Svalbard-samfunnet står likevel overfor særegne utfordringer. Sammenliknet med andre deler av landet utgjør for eksempel reiselivet en svært stor andel av arbeidsplassene på Svalbard. Komiteen mener derfor regjeringen snarest må legge fram en egen Svalbard-krisepakke for blant annet å sikre livsopphold til personer på Svalbard som blir stående uten inntekt. Krisepakken må være tidsavgrenset og knyttet til korona-smittefaren. Det må forutsettes at personer som har mulighet til å forlate Svalbard så snart det er mulig reiser hjem, enten til fastlandet eller til sine hjemland.

Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en tidsavgrenset krisepakke for Svalbard på grunn av konsekvensene koronaviruset har hatt og vil få for bosetningen på Svalbard.»

Helse og omsorg

<<<Komiteen >>>viser til at helsemyndighetene har tatt i bruk bestemmelser i smittevernloven, helseberedskapsloven og annet lovverk som hittil ikke er blitt benyttet i Norge for å bremse korona-pandemien. Pandemien rammer eldre og mennesker med underliggende sykdommer hardt, derfor må hele samfunnet bidra til å bremse takten på smitteutbredelsen.

Komiteen vil understreke at Norge må samarbeide med andre land hva gjelder håndtering av korona-pandemien, også når det gjelder innhenting av erfaringer og kunnskap om smittekontroll og pasientbehandling som Norge kan ta lærdom av fra land som er i senere faser av pandemien.

Komiteen viser til at sykehusene i perioder vil kunne oppleve en stor pågang av intensivpasienter med behov for livreddende behandling. I en slik situasjon er vår felles helsetjeneste et solid bolverk, sammenlignet med andre land som ikke har en god offentlig helsetjeneste som når alle. Komiteen vil uttrykke sin fulle støtte til helsepersonell som, med risiko for selv å bli smittet, i den kommende tiden vil utføre en kritisk innsats for de mest sårbare pasientene.

Komiteen viser til at spesialisthelsetjenesten til vanlig har omtrent 250 intensivsengeplasser. Ved bruk av intermediære plasser kan kapasiteten ifølge helsemyndighetene bli opp mot 800 plasser. Komiteen viser til at Folkehelseinstituttets hovedscenario regner med omtrent 600 pasienter samtidig på toppen av epidemien, men at alternativscenariet innebærer opp mot 1 200 pasienter samtidig.

Komiteen vil understreke antallet respiratorer kan bli en kritisk begrensende ressurs og mener det er avgjørende at sykehusene ikke begrenses av gjeldende budsjetter når de nå planlegger å møte disse scenariene, men styrker intensivkapasiteten og sikre nødvendig utstyr.

For komiteen er det viktig å understreke at helsepersonell må få dekket kostnader knyttet til ekstraordinær innsats i krisetider samtidig som nåværende økonomiske begrensinger på denne arbeidsstyrken oppheves, for eksempel hva gjelder studenter og pensjonister. Komiteen mener også at helsepersonell må få dekket andre utgifter og kostnader som følge av beredskapstiltak hjemlet i helseberedskapsloven.

Komiteen vil understreke at det er nødvendig at sykehusene og andre virksomheter innenfor helse får dekket uforutsette og nødvendige utgifter knyttet til legemidler, medisinsk utstyr til behandling og smittevernutstyr perioden krisen varer.

Komiteen vil understreke at det er helt avgjørende å få tak i og distribuert smittevernutstyr til helsepersonell. Det kan gjøres ved å inngå kontrakter for produksjon i Norge og ved å inngå avtaler med andre land. I tillegg søke og tilgjengeliggjøre lagret materiell fra forsvaret for helsetjenestens behov. Komiteen vil også påpeke nødvendigheten av å få opp testkapasiteten og sikre utvidet bruk av beredskapslagre for legemidler.

Komiteen viser til at kommunesektoren har en svært viktig rolle i å bekjempe smitteutbredelsen, gi helsehjelp, og holde samfunnshjulene i gang i denne krisen. I

kommuner og fylkeskommuner legges det nå ned stor innsats fra ledere og ansatte, både for å forhindre smitte blant innbyggerne, for å iverksette beskyttende tiltak overfor eldre og mennesker med underliggende sykdommer og for å informere befolkningen.

Komiteen fremmer med bakgrunn i dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at sykehusene har tilstrekkelige midler når de nå planlegger å møte korona-pandemien og styrker intensivkapasiteten. Sykehusene og andre virksomheter innenfor helse må få dekket uforutsette og nødvendige utgifter knyttet til legemidler og medisinsk utstyr i perioden krisen varer.»

Komiteen viser til hvor avgjørende helseforvaltningen er for å håndtere en situasjon som korona-pandemien, og understreker betydningen av at også denne delen av landets totale helsetjeneste har de ressursene som er nødvendig.

Komiteen fremmer med bakgrunn i dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre tilstrekkelige midler til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet for å dekke uforutsette og nødvendige kostnader knyttet til pandemien, og komme tilbake til Stortinget med forslag til tilleggsbevilgninger.»

Nav

<<<Komiteen>>> viser også til Stortingets vedtak mandag 16. mars/torsdag 19. mars 2020, der det er gitt fullmakter til regjeringen og gitt unntak fra gjeldende bestemmelser i velferdslovgivningen for å ivareta hensynet til dem som kommer i en vanskelig situasjon på grunn av permitteringer, stengte arbeidsplasser, karantener og stengte skoler og barnehager. Dette stiller store krav til raskt å få på plass systemer som gjør etaten i stand til å håndtere den eksplosive økningen i arbeidsmengde

De ansatte i Nav tilhører den førstelinja i velferdssamfunnet vårt som nå har et svært viktig ansvar for å holde samfunnet i gang. Komiteen viser til at alle virkemidler som er nødvendige for at de ansatte skal få muligheter til å utføre sitt arbeid, nå må tas i bruk. Nødvendige midler må stilles til rådighet for at datasystemene skal kunne fungere, det må gis anledning til å hente inn tilgjengelig ekstra arbeidskraft (jf.

helsevesenet), alle løpende ytelser forlenges inntil videre og de ansatte må gis rom for å utvise skjønn når det gjelder ytelser til personer som har søknader til behandling, herunder legge beslutningsmyndighet til førstelinja, for å unngå omstendelig og unødig tidkrevende saksbehandling. Komiteen viser til at sosialhjelp etter lov om sosiale tjenester i kommunene må kunne ytes på en forenklet måte i akutte tilfeller, der søknad om trygdeytelser er til behandling. Komiteen mener at den kommunale og den statlige delen av Nav får adgang til å utvise nødvendig skjønn.

Komiteen er kjent med den store saksinngangen og derigjennom de utfordringene Nav står overfor. Komiteen mener derfor det er nødvendig å tilføre Nav de nødvendige ressurser for å ivareta sitt viktige samfunnsoppdrag. Komiteen forstår at ikke alt løses med økte bevilgninger, noe som betyr at enkeltendringer kan strekke noe i tid.

Komiteen er åpen for en dialog med regjeringen hvis enkelte regelverkstilpasninger innenfor intensjonene som Stortinget har vedtatt, kan lempe på saksbehandlings- og systemutfordringene Nav står overfor. Komiteen ber regjeringen ta initiativ til en slik dialog hvis det skulle være behov for det.

Utsatte barn, ungdom og familier

<<<Komiteen>>>vil understreke at det er viktig å bidra til å hindre at de mest utsatte familier og barn rammes ytterligere. Mange barnefamilier lever trangbodd, og forholdene er ikke tilrettelagt for en brukbar hverdag og hjemmeundervisning. Barn og unge som fra før lever i utrygge hjem, kan nå oppleve at hverdagen forverres, når man skjermes fra omverdenen og isoleres hjemme.

Komiteen viser til meldinger fra flere kommuner om at avlastningsboliger stenger eller reduserer tilbudet, at tilbudet til alvorlig psykisk syke og rusavhengige reduseres og at krisesentertilbudet risikerer stenging eller sterk reduksjon. I den tiden vi nå står i er det viktigere enn noen sinne at de lovfestede rettighetene og pliktene til disse tilbudene opprettholdes.

Komiteen ber regjeringen bidrar til at kommuner og fylker sine tjenester til barn i utsatte posisjoner, eksempelvis barn som har barnehageplass som tiltak i barnevernet, sikres også under pandemien.

Komiteen peker på at det er mange enklere grep som kan gjøres for å følge opp utsatte barn- og unge i den situasjonen landet står i, og vil peke på Oslo skolens ordning med hjertetelefoner det elever kan melde sine bekymringer og få noen å snakke med, som en ordning til inspirasjon.

Komiteen vil videre be om at hjelpetelefoner, BUP, krisesentre og øvrige hjelpetiltak trygges og forsterkes, og at offentlig informasjon om disse tilbudene iverksettes.

Komiteen fremmer med bakgrunn i dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen overfor kommunene bidra til at kritiske tjenester, som apparatet for særlig utsatte barn og unge, avlastningstiltak for familier med stor omsorgsbelastning, barnevernet og krisesentrene sikres forsvarlig drift, og fremme eventuelle bevilgningsforslag som er nødvendig for å sikre dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020.»

Skatteoppkrever

Komiteen vil vise til prosessen med å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten. Av informasjon utsendt fra Skatteetaten 18. mars 2020 fremgår at:

[[Sitat]]

«Den pågående situasjonen med koronaviruset krever at både Skatteetaten og kommunene prioriterer samfunnskritiske oppgaver. Dette medfører utfordringer for en overføring med god kvalitet og uten ytterligere risiko for stabil og sikker produksjon. Vi ser for eksempel at klargjøring av lokaler og nødvendig opplæring kan bli vanskelig å gjennomføre for Skatteetaten. Det vil også være krevende å motta over 1 000 nye medarbeidere på en god måte i begynnelsen av juni hvis samfunnet ikke har kommet tilbake i normal gjenge.»

[[Sitat]]

Komiteen vil videre vise til brev mottatt fra Finansdepartementet 18. mars 2020, der finansministeren orienterer om at

[[Sitat]]

«Skatteetaten har i dag sendt et brev til Finansdepartementet, der etaten anbefaler at tidspunktet for overføringen av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten utsettes til høsten 2020. Departementet har raskt vurdert saken og vil imøtekomme Skatteetatens anbefaling om utsettelse.»

[[Sitat]]

Komiteen deler oppfatningen om at den pågående situasjonen med koronaviruset krever at både Skatteetaten og kommunene prioriterer samfunnskritiske oppgaver, og mener det er klokt at den pågående prosessen med å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten stilles i bero inntil videre.

Kultur

Komiteen viser til brev fra finansdepartementet 17. mars 2020 der det anbefales en kompensasjonsordning for bortfall av inntekter med 300 mill. kroner til kultursektoren og 600 mill. kroner til idretten og frivilligheten.

Komiteen er svært bekymret for den situasjonen kulturlivet, idretten og frivilligheten nå står i. På grunn av de nødvendige forholdregler som er iverksatt, har store deler av kultur- og idrettslivet brått fått fjernet hele eller deler av sitt inntektsgrunnlag. Komiteen forutsetter at regjeringen i samråd med NIF og Frivillighet Norge sørger for at aktiviteten kan gjenopprettes på en smidig og god måte når situasjonen normaliseres.

Komiteen viser til at særlig kulturlivet er i dyp krise. Bransjen lever i stor grad av å samle publikum, men er nå fratatt muligheten til å drive sin næring. Bransjen preges av svært mange selvstendig næringsdrivende artister, kunstnere og kulturarbeidere som i løpet av svært kort tid har mistet alle inngåtte og pågående oppdrag, samt at det er skapt stor usikkerhet knyttet til fremtidige oppdrag. Mange mennesker står nå på bar bakke uten inntekter og økonomisk sikkerhetsnett.

<<<Komiteen>>> ser positivt på at det blir etablert en kompensasjonsordning for virksomheter som er rammet av stengning og avlysninger av arrangement begrunnet i folkehelsehensyn, og viser til at Danmark raskt var ute med en slik ordning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er opptatt av at kompensasjonsordningen skal dekke reelle tap uten tidsbegrensning, da det med stor sannsynlighet også vil være stort behov for kompenserende tiltak også etter utgangen av april. Disse medlemmer viser til at sommermånedene, fra og med mai, er høysesong for mange kultur- og idrettsaktører. Foreløpig er de aller fleste fremtidige arrangement og bestillinger kansellert eller utsatt på ubestemt tid. Disse medlemmer vil derfor understreke behov for at kompensasjonsordningen vurderes utvidet og dermed at tidsbegrensningen fjernes, slik at den er noenlunde synkronisert med helsemyndighetens råd og konsekvensene av disse.

Disse medlemmer mener at kompensasjonsordningen slik den er lagt frem har for strenge inngangskriterier. Hele verdikjeden nå rammes, som innebærer at kansellerte arrangement også rammer underleverandører og oppdragstakere som sceneteknikk, lyd, lys, management, agenter, artister og kunstnere. Disse medlemmer understreker viktigheten av at kompensasjonsordningen bør omfatte alle virksomheter, også underleverandører, som grunnet myndighetenes pålegg taper inntekter.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen klargjøre at kompensasjonsordningen omfatter alle virksomheter, også underleverandører, som grunnet myndighetenes pålegg taper inntekter, og ber regjeringen på egnet måte sørge for at reelle tap blir dekket for kulturaktører dersom den ekstraordinære situasjonen knyttet til koronaviruset vedvarer.»

Disse medlemmer viser til at det er behov for å ivareta også den nasjonale infrastrukturen av kulturinstitusjoner i hele landet. Der har kulturinstitusjonene med mer enn 50 pst. offentlig støtte en særskilt rolle. Disse er ikke en del av kompensasjonsordningen regjeringen har lagt frem.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte legge til rette for en kompensasjon for kulturinstitusjoner med mer enn 50 pst. offentlig støtte, som er rammet av avlysninger på grunn av koronaviruset og helsemyndighetens råd.»

Lokalaviser

Komiteen vil vise til at mange lokalaviser har kommet i en svært krevende økonomiske situasjon etter et brått fall i annonseinntekter som en følge av konsekvensene for norsk næringsliv og samfunnsliv av korona-pandemien. Lokalavisene er et lim i lokalsamfunnene og bidrar til samholdsfølelse og tettere lokale fellesskap over hele landet. Det er lokalavisene som skriver om sakene som ligger tettest opp til mange folks liv. Dette er informasjon alle har rett på, uavhengig av hvilket postnummer man har.

Komiteen viser til at dersom mange lokalaviser skulle forsvinne, vil dette svekke det lokale folkestyret, da informasjon om lokalpolitikken blir vesentlig mindre tilgjengelig. Blant en rekke lokalaviser er det allerede en stor bekymring knyttet til nedskjæring i antallet dager med postombæring. Den økonomiske krisen kommer nå på toppen av dette, og Landslaget for lokalaviser advarer mot at uten ekstra tiltak vil mange, spesielt små uavhengige lokalaviser, forsvinne.

Permittering

Komiteen viser til at lærlinger er særlig utsatt i bedrifter som sliter økonomisk i forbindelse med korona-pandemien, og viser videre til Stortingets vedtak mandag 16 mars 2020.

Komiteen viser til at dette vedtaket kun omhandler lærlinger som mister læreplassen helt. Komiteen mener at også lærlinger som permitteres må få fullgode rettigheter på linje med andre permitterte, og fremmer derfor følgende forslag for å presisere intensjonen i forslaget:

«Stortinget viser til vedtak nr. 389, mandag 16. mars 2020, om å gi lærlinger inntektssikring, og presiserer at dette også skal ha virkning for lærlinger som blir permittert.»

Omsorgspenger

<<<Komiteen >>> viser til vedtak i Stortingets møte 16. mars 2020 om at

[[Sitat]]

«Stortinget ber regjeringen doble ordningen med omsorgspenger. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. Endringen trer i kraft umiddelbart og utbetalingene skjer så raskt Nav får på plass en teknisk løsning.»

[[Sitat]]

Komiteen viser til at mange i den akutte situasjonen vi nå står i sliter med å få forpliktelser hjemme og på jobb til å gå opp. I denne situasjonen er det nødvendig med stor fleksibilitet. Det er behov for at familiene får mulighet til å organisere seg slik det passer best for hver enkelt familie.

Komiteen fremmer med bakgrunn i dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen midlertidig innføre rett til å overføre omsorgspenger til den andre foresatte for foresatte i familier der personer på regjeringens liste over kritiske samfunnsfunksjoner og nøkkelpersonell, og som må jobbe som følge av pandemien.»

Selvstendig næringsdrivende og frilansere

Komiteen viser til vedtak i Stortingets møte 16. mars 2020 om at

[[Sitat]]

«Stortinget ber regjeringen innføre en midlertidig ordning for selvstendig næringsdrivende og frilansere som nå mister hele eller deler av inntektsgrunnlaget sitt som en følge av korona-pandemien. Disse får en kompensasjon der dekningsgraden er om lag 80 pst. av gjennomsnitt av siste tre års inntekt begrenset oppad til 6 G. Kompensasjonen dekkes fra og med 17. dag etter at inntektsbortfallet inntraff. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. Endringen trer i kraft umiddelbart og utbetalingene skjer så raskt Nav får på plass en teknisk løsning.»

[[Sitat]]

Komiteen vil understreke at selvstendig næringsdrivende som fortsatt har mulighet til å opprettholde deler av sin aktivitet i tidsperioden der den midlertidige

ordningen er i kraft, også kan være omfattet av den midlertidige ordningen, dersom inntektsgrunnlaget deres er betydelig svekket. Eksempelvis vil dette kunne gjelde for selvstendig næringsdrivende i drosjenæringen, der det bl.a. av beredskapshensyn er viktig at aktivitet opprettholdes. For næringsdrivende som har netto positivt driftsresultat i tidsrommet for den midlertidig ordningen, vil inntektssikringen bli avkortet.

Komiteen vil videre vise til at kompensasjonen dekkes fra og med 17. dag etter at inntektsbortfallet inntraff. For enkelte selvstendige næringsdrivende kan dette gjelde allerede fra det tidspunkt myndighetene innførte nye helseråd og restriksjoner 12. mars 2020. Komiteen vil samtidig understreke at det for selvstendig næringsdrivende som opplevde inntektsbortfall som følge av korona-pandemien før 12. mars 2020, så er det den dato som inntektsbortfallet faktisk inntraff fra som skal legges til grunn. Komiteen mener at ordningen må gi insentiver til at næringsdrivende skal holde oppe sin aktivitet så langt det lar seg gjøre innenfor rammene av helsefaglig råd og restriksjoner.

Av hensyn til at den midlertidige ordningen for inntektssikring for selvstendig næringsdrivende skal kunne implementeres så raskt som mulig, har det vært viktig å kunne bygge på eksisterende systemer og beregningsgrunnlag. Det er derfor valgt å nytte beregningsgrunnlag for inntekt tilsvarende det som allerede eksisterer for sykepenges. Dette medfører at en del selvstendig næringsdrivende ikke vil omfattes, eventuelt vil bli gitt et lavt nivå for inntektssikring. Det kan blant annet gjelde gründere som fortsatt er i oppstartsfasen og/eller selvstendig næringsdrivende som har hatt lavt overskudd senere år, for eksempel på grunn av betydelige investeringer. Komiteen vil be regjeringen om å ha dette i mente når man vurderer kompensasjon til selvstendig næringsdrivende som er hardt rammet, samt gjennom tilrettelegging for låne- og garantiordninger.

Komiteen vil vise til Finansministerens brev til komiteen av 17. mars 2020, der det vises til den midlertidige ordningen for inntektssikring for selvstendig næringsdrivende og der statsråden bl.a. uttaler følgende:

[[Sitat]]

«Behovet for teknisk tilrettelegging og justering av regelverk, samt hensynet til Navs kapasitet, tilsier at det vil ta noe tid før en slik ordning kommer på plass. På kort sikt, frem til ordningen kommer på plass, vil økonomisk sosialhjelp fra kommunene være den stønadsordningen som kan sikre en inntekt for selvstendig næringsdrivende og frilansere. Disse gruppene har som kjent i dag ikke rett på dagpenger, slik som arbeidstakere. Økonomisk sosialhjelp er en strengt behovsprøvd ordning, der det i utgangspunktet stilles strenge krav til at søker bruker oppsparte midler mv. før stønad kan gis. Regjeringen er imidlertid innstilt på å legge frem forslag om å innføre en hjemmel i sosialtjenesteloven som pålegger kommunene å yte inntektssikring i disse situasjonene, samtidig som de får hjemmel til å se bort fra de vanlige kravene om å først bruke oppsparte midler mv. Kommunal sosialhjelp vil da fungere som en midlertidig inntektssikring frem til det tidspunkt Nav er i stand til å utbetale midler fra den nye ordningen som etableres.»

[[Sitat]]

Komiteen vil understreke at midlertidig inntektssikring i form av kommunal sosialhjelp skal kunne gis med virkning fra første dag etter at inntektsbortfallet inntraff og inntil videre og med utbetaling så raskt som praktisk mulig, dersom det er grunnlag for det.

Studenter

Komiteen viser til at mange studenter ikke kan jobbe som følge av pandemien. Mange i utdanning faller også utenfor permitteringsregelverket. For å akutt avhjelpe denne situasjonen mener komiteen regjeringen kan se til lånekasse-ordningen for elever og studenter i høyere og annen utdanning som ikke kan jobbe ved siden av utdanningen på grunn av nedsatt funksjonsevne. Denne ordningen vil ikke kompensere alle studenter med jobb fullt ut, men det kan sikre at studenter med dårlig råd kan få betalt husleie og ha til livsopphold.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og <<<Rødt, >>>fremmer på bakgrunn av dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en midlertidig ordning gjennom Lånekassen for studenter som opplever inntektsbortfall som følge av koronapandemien så raskt som mulig.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, <<<Miljøpartiet De Grønne og Rødt >>> viser til at mange studenter ikke kan jobbe som følge av pandemien. Disse medlemmer viser til at Nav står i en ekstrem situasjon og vil bidra til å dempe presset på Nav gjennom å ikke foreslå at studenter som mister inntekt må søke via Nav.

For å akutt avhjelpe situasjonen til studenter som mister inntekt vil dette medlem ta i bruk eksisterende ordninger i Lånekassen. Disse medlemmer ber regjeringen se til lånekasse-ordningen for elever og studenter i høyere og annen utdanning som ikke kan jobbe ved siden av utdanningen på grunn av nedsatt funksjonsevne. Denne ordningen vil ikke kompensere alle studenter med jobb fullt ut, men det kan sikre at studenter med dårlig råd kan få betalt husleie og ha til livsopphold. Disse medlemmer fremmer på bakgrunn av dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen midlertidig gi ekstrastipend til alle studenter tilsvarende ekstrastipendet som normalt er tiltenkt elever og studenter som ikke kan jobbe ved siden av utdanningen på grunn av nedsatt funksjonsevne.»

Sosialhjelp

Komiteen viser til behovet for å raskt og ubyråkratisk kunne tildele sosialhjelp i pandemi-situasjonen.

Komiteen viser til at regjeringen har varslet at den er innstilt på å legge frem forslag om å innføre en hjemmel i sosialtjenesteloven som pålegger kommunene å yte inntektssikring for selvstendig næringsdrivende der de får hjemmel til å se bort fra de vanlige kravene om å først bruke oppsparte midler mv. Komiteen understreker at dette unntaket midlertidig må gjelde for alle mottakere av sosialhjelp som følge av koronapandemien, ikke minst fordi alle ressurser i Nav må brukes til å avhjelpe situasjonen.

Bostøtte

<<<Komiteen >>> viser til at personer med bostøtte får avregnet støtten måned for måned. I en ekstraordinær periode der inntekter kan forskyves fra en måned til en annen uten at årsinntekten totalt øker risikerer folk å bli skadelidende, og allerede veldig økonomisk utsatte mennesker kan tape enda mer penger. Særlig i situasjonen med en pandemi og økende antall innbyggere med økonomiske problemer må systemet rundt bostøtten tilpasses noe.

Komiteen fremmer med bakgrunn i dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at forskyvning av inntekt, og dermed midlertidig inntektsøkning, som følge av de midlertidige korona-tiltakene ikke går til fradrag i bostøtten, og umiddelbart fremme eventuelle forslag som er nødvendig for å sikre dette. Bostøtte som er utbetalt i påvente av senere ytelse, må også avgrenses mot senere utbetalinger.»

Situasjonen i næringslivet og arbeidslivet

<<<Komiteen >>> vil vise til at situasjonen for svært mange ansatte, bedrifter og selvstendig næringsdrivende er svært alvorlig og raskt eskalerende. Allerede har et stort antall bedrifter i et bredt spekter av bransjer varslet om oppsigelser, permitteringer og mulige konkurser. Nav meldte 18. mars 2020 at de i løpet av seks dager hadde mottatt 113 500 søknader om dagpenger, derav 105 000 søknader knyttet til permittering. I perioden 9. til 16. mars har blitt registrert 12 200 sykefraværstilfeller. I løpet av én uke har det blitt registrert 84 000 nye arbeidsledige, en økning på 128 pst. Det er behov for kraftfulle og målrettede tiltak med rask effekt for å sikre næringsdrivendes likviditet.

Komiteen vil gi regjeringen full støtte til å gjennomføre de grep som er nødvendige for å bistå bransjer og levedyktige bedrifter i denne ekstraordinære situasjonen.

Komiteen viser til at den økonomiske krisa kan ramme en del norske bedrifter hardt, og at likviditetskriser kan oppstå raskere enn ventet. Det er da viktig at norske myndigheter er forberedt og kapabel til å handle.

Komiteen viser til at den norske redningsaksjonen under bankkrisen på begynnelsen av 90-tallet er et eksempel på et vellykket og nødvendig handling fra norske myndigheter sin side. I denne situasjonen overtok staten eierskapet og sikret dermed verdistigningen som fulgte etter redningsaksjonen.

Komiteen vil understreke at situasjonen for næringslivet er svært krevende. Hvor store konsekvenser tilbakeslaget i økonomien vil få, vil avhenge av hvor lenge korona pandemien vedvarer og hvor lenge myndighetene opprettholder de mest inngripende tiltakene. Komiteen vil bruke omfattende virkemidler for å hjelpe norske bedrifter gjennom denne situasjonen og redde flest mulig arbeidsplasser og unngå at solide norske bedrifter med stor betydning for landet og for lokalsamfunn, går konkurs.

Derfor mener komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, <<<Fremskrittspartiet>>>, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og <<<Rødt,>>> det er avgjørende at staten bidrar med nødvendig likviditet og vurderer alle tilgjengelige virkemidler for å sikre fortsatt drift og norsk eierskap i solide og betydningsfulle norske selskaper. Flertallet fremmer med bakgrunn i dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at staten om nødvendig går inn på eiersiden i spesielt betydningsfulle norske bedrifter for å sikre nasjonalt eierskap.»

<<<Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet >>> viser til at hvis staten i ytterste konsekvens må ta en eierposisjon for å sikre dette, er det et mål at staten skal selge seg ut igjen så snart situasjonen normaliseres.

Nasjonalt eierskap

<<<Komiteen >>> understreker betydningen av nasjonalt eierskap til naturressurser, viktige selskaper og kritisk infrastruktur. Nasjonalt eierskap sikrer blant annet hovedkontor i Norge og forsknings- og utviklingsaktivitet her i landet. Statlig

eierskap kan i noen tilfeller være nødvendig for å sikre norsk eierskap, viktige kompetansemiljø og viktige samfunnsinteresser.

Komiteen understreker at i motsetning til en del andre land har den norske staten finansiell mulighet for å handle i en økonomisk krise, men at nødvendige virkemidler må være forberedt fra myndighetens side. Noen selskaper er av en slik karakter at å bevare norsk eierskap til disse, er en sentral samfunnsmessige interesse. Dette kan være selskaper som drifter eksempelvis kritisk viktig infrastruktur eller teknologi, og der løpende virksomhet er nødvendig uten å skape stor samfunnsmessig skade eller stor arbeidsledighet.

Komiteen mener at det raskt må avklares hvilket handlingsrom som finnes i statsstøtteregeverket i den nåværende situasjonen slik at det kan legges til rette for investeringer og støtteordninger for å sikre fortsatt drift av samfunnsviktig produksjon og bidra til aktivitetsfremmende tiltak i næringslivet.

Låne- og garantiordninger for næringslivet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og <<< Rødt, >>> viser til at Stortinget 16. mars 2020 gjorde vedtak om å be regjeringen etablere statlige lånegarantier for alle berørte bransjer og imøteser regjeringens oppfølging av dette.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og <<< Rødt, >>> viser til at regjeringen raskt (20. mars 2020 og 27. mars 2020) vil komme tilbake med låne- og garantiordninger <<< for å håndtere >>> den krevende situasjonen norsk næringsliv vil oppleve i tiden framover.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, <<< Miljøpartiet De Grønne og Rødt, >>> fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, sikre nasjonalt og spredt eierskap gjennom låne- og støtteordninger.»

«Stortinget ber regjeringen utvide vekstgarantiordningen, gjennom at staten dekker en tilstrekkelig stor andel av bankenes risiko for likviditetslån til små og mellomstore bedrifter.»

«Stortinget ber regjeringen sikre garantiordninger for utvidet kreditt for bedriftene i reiselivet.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at alle lån i Innovasjon Norge fryses midlertidig. Det vil si at bedriftene skal kunne få avdragsfrihet for sine lån uten at det påløper renter og omkostninger for dette.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at utlåns- og tilskuddsrammene i Innovasjon Norge styrkes og at de gjennom risikolån og forsterka tilskuddsordninger i større grad kan bidra til å sikre bedriftenes behov for bedret likviditet ut i fra den situasjonen som nå er. Dette bør i størst mulig grad skje sammen med banker/finansinstitusjoner.»

Luftfart

<<<Komiteen>>> viser til at Stortinget 16. mars 2020 vedtok å be regjeringen ta nødvendige initiativ for å sikre kritisk infrastruktur som luftfart og imøteser regjeringens oppfølging av dette.

Komiteen viser til den krevende situasjonen luftfarten står i som en følge av korona-pandemien. Komiteen understreker den essensielle rollen luftfarten spiller som en del av norsk infrastruktur og samfunnsberedskap. Et velfungerende nettverk av flyplasser, flyruter og flyavganger i hele landet er avgjørende blant annet for næringsaktivitet og bosetting, men også for transport av helsepersonell og pasienter. Komiteen viser til at flyselskapene trenger støtte fra myndighetene i en situasjon der reisevirksomheten faller dramatisk som en følge av korona-pandemien.

Komiteen viser til at Avinor har varslet midlertidig stenging av all kommersiell trafikk på 9 kortbaneflyplasser fra og med onsdag 18 mars 2020 for å forflytte personell og utstyr til andre lufthavner. Komiteen viser til at dette sammen med de øvrige restriksjonene på reisevirksomhet utfordrer driftsøkonomien til flyselskapene som opererer i det norske kortbanenettet. Reduksjonen i antall reisende gjør at

flyselskapene får redusert sine inntekter kraftig, samtidig som det er et ønske om å opprettholde et godt transporttilbud. Komiteen understreker viktigheten av at transporttilbudet på kortbanenettet opprettholdes i størst mulig grad.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen kompensere flyselskapene som opererer FOT-ruter for differansen mellom bortfall av inntekter og bortfall av kostnader på FOT-rutene som følge av korona-pandemien, samt at tilskudd til FOT-rutene forskuddsbetales hver måned inntil videre.»

Flertallet viser til at luftfarten betaler betydelige beløp i avgifter som merverdiavgift, CO-avgift, flypassasjeravgift og lufthavnavgifter. Dette bidrar til å forsterke den anstrengte resultatsituasjonen for flyselskapene. Flertallet viser til at regjeringen har foreslått et midlertidig fritak for flypassasjeravgift i perioden fra 1. januar 2020 til 31. oktober 2020, og et midlertidig fritak for lufthavnavgifter fra 13. mars frem til og med 30. juni 2020. Komiteen viser til at ytterligere avgiftslettelser kan bidra til å bedre likviditetssituasjonen for flyselskapene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen midlertidig frita flyselskapene for alle lufthavnavgifter i perioden fra 1. januar 2020 og inntil videre, og at regjeringen fremmer forslag om nødvendig kompensasjon av Avinor i revidert nasjonalbudsjett for 2020.»

Skatter og avgifter

<<<Komiteen >>> viser til at Stortinget 16. mars 2020 gjorde vedtak om å be regjeringen utsette innbetaling av merverdiavgift som forfaller 15. april 2020, utsette

innbetaling av den andre terminen for forskuddsskatt for selskaper som forfaller 15. april 2020.

Komiteen ser behovet for å foreta ytterligere utsettelse av skatter og avgifter.

Komiteen fremmer med bakgrunn i dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for en termin, tilsvarende to måneder. Ved kompensasjon får virkningene av korona-pandemien for offentlig sektor tas det hensyn til verdien av differensiert arbeidsgiveravgift.»

«For Finnmark og Nord-Troms som har nullsats kompenseres det i en tilsvarende periode med 250 mill. kroner. Regjeringen bes komme tilbake til hvordan dette kan gjøres.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag som kan sikre reduserte takster på riksveiferjer for en avgrenset periode.»

Komiteen vil understreke at det ikke bør beregnes renter ved slike midlertidige utsettelse som følge av korona-pandemien.

Utbytter og lønn i selskaper som omfattes av statlige krisetiltak

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, <<<Miljøpartiet De Grønne og Rødt >>> viser til kredittpakken under finanskrisen i 2009, med opprettelsen av Finansfondet og Statens Obligasjonsfond. Finansfondet stilte krav til mottakere av kapitalinnskuddene, bl.a. med begrensninger i lønn, adgang til å dele ut utbytte og gaveutdeling, samt krav til rapportering og dokumentasjon. Dette ble regulert i Forskrift om Statens finansfond §§ 4-9., i form av begrensninger på utbyttet i forhold lånemottakers frie egenkapital, årsresultat og balanse. Disse medlemmer viser til at lignende begrensninger ble gjort i midlertidig lov om inntekts og utbyttestopp fra 1988, da med andel av utbytte i forhold til tidligere års utbytte og unntak for konsernbidrag. Disse tiltakene viser at det er mulig å forhindre at

statlige midler går til finansiering av utbytte, når tiltakene er ment å sikre arbeidsplasser og et levedyktig næringsliv etter koronapandemien.

Disse medlemmer viser til at begrensninger på lønn i Finansfondet gjaldt de høyest ledende ansatte som ikke kunne honoreres bonus i 2009 og 2010 og at ledende ansatte kunne ikke motta aksjer eller liknende til gunstige vilkår. Disse tiltakene viser at det ved spesielle tilfeller i er nødvendig å innføre restriksjoner som styrker fellesskapet og sikre en rettferdig fordeling av byrdene koronapandemien fører med seg. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å fremme forslag hvor selskaper som mottar statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelse på statlige låneordninger om å forplikte seg til å sette en maksimumsgrense for godtgjørelse til ansatte i konsernledelsen og andre ledende ansatte i 2020 og 2021, eksempelvis gjennom et krav om nullvekst.»

<<<«Stortinget ber regjeringen om å fremme forslag hvor det settes en grense for utbetaling av utbytte for selskaper som mottar statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelse på statlige låneordninger under lånets løpetid.»>>>

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti og <<<Miljøpartiet De Grønne >>> fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen inngå en avtale med næringslivsorganisasjonene om en krisepakke for næringslivet, hvor det settes et absolutt krav om null utbytte inntil videre for selskap som mottar statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelse på statlige låneordninger under lånets løpetid.»

<<<Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og Rødt, >>>vil understreke at staten nå legger til rette for å bruke

betydelige ressurser for å hjelpe norske bedrifter gjennom krisen i forbindelse med korona pandemien. Flertallet legger til grunn at selskaper som benytter seg av statens hjelpetiltak, som for eksempel statlig garanti for lån, statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelse under lånets løpetid ikke henter ut utbytter fra selskapene til privat forbruk. Flertallet legger videre til grunn at selskapene viser tilbakeholdenhet når det gjelder lønn og bonuser til ansatte. Når staten stiller opp for selskapene legges det til grunn at det vises lønnsmoderasjon.

<<<Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti >>> viser til at mange selskaper og næringsdrivende i tiden fremover vil bli hjulpet av ulike statlige ordninger i en periode. Det er viktig at alle i den situasjonen vi nå er i viser moderasjon, spesielt med hensyn til utbytte og bonus.

Kompetansetiltak

<<<Komiteen >>> viser til at ansvaret for denne kompetansetiltak som BIO ble overført fra Nav til fylkeskommunen 1. januar 2020. Komiteen får varierende tilbakemeldinger fra fylkeskommunene om velfungerende samarbeid med Nav er etablert, og om tilsvarende støtteordningen for bedriftsintern opplæring er på plass i alle fylker, slik at dette raskt vil komme ut til bedrifter og arbeidstakere. Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at fylkeskommunene kan nyttiggjøre seg av BIO-midlene og sørge for at de raskest mulig kommer arbeidstakerne til gode.»

Komiteen viser til at landet står i en ekstraordinær situasjon som følge av koronaviruset. Vi vet ikke hvor lenge perioden vil vare, men vi vet at den er her nå. Mange arbeidstakere står i fare for å bli permittert eller oppsagt. En nasjonal dugnad for å gi folk mer kompetanse, er et tiltak som gjør at vi kan komme styrket ut av denne perioden. Arbeidsgivere kan vurdere utdanning, opplæring og utvikling som et alternativ til permittering og oppsigelser, og arbeidstakere kan heve sin kompetanse.

Det krever ekstraordinær innsats, kreativitet og en evne til å finne ubyråkratiske løsninger.

Norge er på sitt beste når vi løser oppgaver i fellesskap. Derfor ber vi regjeringen ta initiativ til et trepartssamarbeid som inkluderer fylkeskommunene og utdanningsinstitusjonene, samt arbeidslivets parter, om å gi mennesker som står i fare for å bli permittert eller er permittert, tilgang på relevant utdanning og opplæring. Arbeidsløse og andre som står utenfor arbeid bør også vurderes som målgruppe. Fylkeskommune er tett på det lokale arbeidslivet og kan spille en viktig rolle i dette.

Utdanningssystemet må mobiliseres (til å bidra med sine fagmiljøer). Man bør også hente inspirasjon fra modellen med bransjeprogrammer.

Komiteen viser til at det i dette samarbeidet kan vurderes følgende:

- Tilgjengeliggjøring av nettundervisning fra voksenopplæring/VGO, Universiteter. Høgskoler og fagskoler
- Ekstraordinær finansiering av både tilbydere av utdanning og opplæring, samt bedrifter, kanalisert via fylkeskommunene, og universitets- og høyskolesektoren, for eksempel gjennom Diku.
- Utvikling og styrking av bransjeprogrammene for flere bransjer
- Lempelser på krav og regelverk som kan avlaste NAV og åpne for kombinasjon av dagpenger og utdanning
- Lempelser på krav og regelverk for å gi fylkeskommunene større muligheter for å støtte opplæringstiltak i bedriftene.

Komiteen viser videre til at mange studenter som arbeider ved siden av studiene står i fare for å bli permittert, syk eller satt i karantene på lik linje med andre grupper i samfunnet. Studenter har etter dagens regelverk derimot verken rett på dagpenger eller sykepenger, noe som gjør at de risikerer å miste all inntekt under den pågående krisen.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gi studenter rett på dagpenger, eller på annen måte sikre studenter en tilsvarende kompensasjon som dagpengeutbetaling, slik dagpenger beregnes for andre arbeidstakere. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. Endringen trer i kraft umiddelbart og utbetalingene skjer så raskt en har på plass en teknisk løsning.»

Komiteens medlem fra Rødt vil understreke at vi står i en svært alvorlig situasjon, som krever en ekstra innsats av oss alle i fellesskap, hvor viktige yrkesgrupper på tvers av ulike samfunnssektorer gjør en uvurderlig jobb, og hvor mange rammes hardt. For noen er det et spørsmål om liv og død, for mange handler det om å ha en jobb å gå til eller ikke.

Dette medlem viser til «Politisk enighet mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet de Grønne og Rødt om første fase av økonomiske tiltak for å håndtere koronapandemiens konsekvenser for Norge» og stortingsbehandlingen 16. mars 2020, hvor det ble gjort mange viktige forbedringer av de opprinnelige forslagene fra regjeringen i Prop. 52 S (2019–2020) og Prop. 53 LS (2019–2020), i tillegg til en rekke ytterligere krisetiltak. Dette medlem er fornøyd med at det opprinnelige forsøket på å velte regninga for de første permitteringsdagene over på arbeidstakerne ble rettet opp – og vel så det – av Stortinget, og at det i tillegg ble vedtatt sårt tiltrengte tillegg i ytelsene for mange personer med lave inntekter og løsere tilknytning til arbeidslivet.

Dette medlem påpeker at Rødt på flere punkter vil gå lenger enn det var mulig å oppnå enighet om, men at avtalen og vedtakene utgjorde en viktig felles enighet. Det er for dette medlem viktig å understreke at det fremdeles finnes flere svakheter og hull i inntektssikringsordningene våre, og at den pågående krisen understreker viktigheten av å ha ordninger som dekker flest mulig ved brå inntektsbortfall.

Dette medlem viser til vedtak nummer 2 om at

[[Sitat]]

«Stortinget ber regjeringen innføre en ordning som sikrer personer en inntekt på minimum 80 pst. av dagpengegrunnet opp til 3 G og 62,4 pst. av

dagpengegrunnlaget over 3 G og opp til 6 G etter dag 20 i permitteringstiden. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. Endringen trer i kraft umiddelbart og utbetalingene skjer så raskt Nav får på plass en teknisk løsning.(...)»

[[Sitat]]

Dette medlem mener vi ikke kan godta om det blir et A- og B-lag av mennesker på dagpenger, i form av et skille mellom de som permitteres og de som er arbeidsledige. Alle går på de samme dagpengene. Vi er alle avhengige av det samme sikkerhetsnettet. Vi må møte denne krisa i fellesskap. Så langt har vi fått en enighet om å øke dagpengene for den gruppa som permitteres. Vi mener det samme må gjelde for de som mister jobben og er arbeidsledige. Ordningen med dagpenger er den samme for begge gruppene, bare med to forskjellige innganger. Stortingets vedtak om å senke inntektsgrensen for rett til dagpenger til 0,75 G var viktig, men understreker også behovet for å øke dagpengesatsene for de arbeidsledige på samme måte som for de permitterte, hvor spesielt de med lavt inntektsgrunnlag løftes. Hvis ikke dette rettes opp vil de nederst sitte igjen med en inntekt på under kr 3 900/mnd., altså kun litt over halvparten av de veiledende statlige satsene for økonomisk stønad. Dette tiltaket vil være spesielt viktig for mange av dem som har dårlig stillingsvern og løs tilknytning til arbeidsplassen, slik tilfellet er i mange av de bransjene som nå rammes hardest. Denne gruppa blir i langt mindre grad permittert, enn fast ansatte, og må ivaretas ved å heve satsen for arbeidsledige. De som er arbeidsledige vil ikke få det noe enklere på arbeidsmarkedet i tida framover. Vi trenger felles dagpengesatser. Det vil være den mest rettferdige, forståelige og sannsynligvis også mest ubyråkratiske modellen, som det vil være behov for i en situasjon med et ekstremt press på Nav.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre lik dekningsgrad for alle som mottar dagpenger enten de er permittert eller er arbeidsledig.»

Dette medlem viser til unntaksbestemmelsen i Folketrygdlovens § 8-3, som sier at personer over 70 år ikke har rett til sykepenger. Dette medlem viser til at begrunnelsen for innføringen av dette unntaket i Prop. 16 L (2010–2011) var at «faren

for å bli sjuk er større i høgare alder». Spesielt i dagens situasjon, der eldre er svært utsatt for å bli rammet av alvorlig sykdom, og hvor det er avgjørende at syke mennesker holder seg borte fra arbeid, er det problematisk at arbeidstakere over 70 år ikke har rett til sykepengen.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre personer over 70 år rett til sykepengen.»

Dette medlem viser videre til at korona-pandemien er spådd å vare i mange måneder. Selv om det er uklart hvor omfattende tiltak det vil være behov for i tida fremover, er det etter dette medlems mening svært viktig å sikre forutsigbare rammer for næringslivet allerede nå. For å unngå usikkerhet og unødvendig tap av verdifull kompetanse, mener dette medlem at maksimal permitteringslengde umiddelbart bør økes fra 26 til 52 uker. Dagens regelverk sier at arbeidstakere kan være permittert i maksimalt 26 uker innenfor en periode på 18 måneder. Det er derfor etter dette medlems mening viktig at arbeidstakere som har vært permittert før koronakrisa, ikke får svakere rettigheter til dagpenger enn dem som ikke har vært permittert i løpet av de siste 18 månedene. Permitteringsdager og dagpenger som er brukt før korona-krisen inntraff må derfor ikke komme til fratrukk fra de rettighetene arbeidstakerne skal ha under krisen. Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvide maksimal permitteringslengde fra 26 til 52 uker. Permitteringsdager og dagpenger som er brukt før korona-krisa inntraff må ikke komme til fratrukk fra de rettighetene arbeidstaker skal ha under krisen.»

2. Forslag om endringer under det enkelte departement

2.1 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64

Sammendrag

Det foreslås å øke bevilgningen til skjønnsmidler til kommunene med 250 mill. kroner i 2020 til kommuner som har hatt større merutgifter i forbindelse med virusutbruddet. Formålet med skjønnsmidler er blant annet å bidra til dekning av kommunenes utgifter til uforutsette hendelser som virusutbruddet. Fylkesmannen vil fordele midlene til kommunene.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra <<<Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, >>>Miljøpartiet De Grønne og Rødt vil påpeke at en økt bevilgning til kommunesektoren på 250 mill. kroner utgjør en helt marginal økning av kommunenes allerede alt for trange økonomiske rammer i 2020, og er selvsagt på langt nær tilstrekkelig til å håndtere følgene av katastrofen vi står overfor. Disse medlemmer viser til avtalen mellom partiene på Stortinget om at «blant annet helsevesenet, kommunene og Nav, løpende tilføres de midler som trengs» og at «kommuner, helsevesen og Nav, sikres nødvendige ressurser for å kunne håndtere oppgaven», i tillegg til KS sine moderate anslag på at kommunene må påregne milliardbeløp i tapte inntekter den kommende tiden. Disse medlemmer vil understreke hvor kritisk viktig det er at forslag til ytterligere ekstraordinære overføringer til kommunene raskt foreligger og at disse baserer seg på reelle anslag over ekstraavgifter og inntektstap i kommunene som følge av koronaviruset og bekjempelsen av dette.

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Sammendrag

Fylkeskommunene får gjennom regionreformen en sterkere kompetansepolitisk rolle. Fra og med i år har fylkeskommunene fått et nytt virkemiddel i sin portefølje, da 55 mill. kroner knyttet til arbeidsmarkedstiltaket Bedriftsintern opplæring (BIO) er overført til rammetilskuddet. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2019–2020) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og for Arbeids- og sosialdepartementet. Regjeringen ønsket med dette å underbygge og styrke fylkeskommunenes rolle i regional nærings- og kompetanseutvikling. Overføring av midlene til fylkeskommunenes rammetilskudd gir muligheter til å kunne tilpasse innsatsen til regionale forhold.

I lys av den krevende markedssituasjonen som har oppstått for mange bedrifter, er det behov for tiltak som kan motvirke permitteringer og oppsigelser og samtidig bidra til kompetanseheving. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 50 mill. kroner som et midlertidig tiltak i 2020. Midlene skal gjøre fylkeskommunene bedre i stand til å tilpasse innsatsen overfor bedrifter som rammes av virusutbruddet. Det er ventet at bedrifter i alle fylker vil kunne oppleve utfordringer, og midlene vil derfor bli fordelt til fylkeskommunene etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra <<< Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, >>> Miljøpartiet De Grønne og Rødt vil understreke at den foreslåtte økningen på 50 mill. kroner til bedriftsrettede tiltak innenfor fylkeskommunal ramme ikke er tilstrekkelig for å utvide de fylkeskommunale virksomhetenes kapasitet til å bekjempe spredningen av korona, og at man også i fylkeskommunal sektor må påregne inntektssvikt på flere områder i tiden som kommer. En måned med bortfall av inntekter fra kollektivtransporten alene utgjør for eksempel ifølge KS anslagsvis 650

mill. kroner. Disse medlemmer imøteser regjeringens snarlige fremleggelse av ytterligere krisetiltak for landets fylkeskommuner.

2.2 Helse- og omsorgsdepartementet

Sammendrag

Utbruddet av koronaviruset vil gi økte utgifter i helse- og omsorgssektoren. For å sikre at helsemyndighetene har tilstrekkelige virkemidler til å håndtere situasjonen har regjeringen utløst fullmaktsbestemmelsene i helseberedskapsloven.

Spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten vil få økte kostnader knyttet til bl.a. økt beredskap, analyse av prøver og pasientbehandling.

Beredskapsaktiviteten vil også kunne påvirke øvrig aktivitet og kunne gi økte kostnader. Ev. tiltak hjemlet i helseberedskapsloven, som for eksempel beordringsplikt for helsepersonell, vil kunne medføre økte kostnader. Det kan også tenkes at det er behov for å dekke andre utgifter og kostnader helsepersonell blir påført som følge av beredskapstiltak hjemlet i helseberedskapsloven. Virusutbruddet vil få konsekvenser og gi økte kostnader for flere etater, blant annet Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Statens legemiddelverk, de regionale helseforetakene og kommunene. Det er viktig at hele helse- og omsorgssektoren settes i stand til å håndtere de utfordringene viruset skaper.

Helse- og omsorgsdepartementet fremmer en kongelig resolusjon 13. mars der det samtykkes til at det kan pådras uforutsette og nødvendige utgifter for å bidra til at befolkningen får tilgang til nødvendige legemidler og medisinsk utstyr, samt trygge nødvendig kapasitet av laboratorieanalyser uten bevilgningsmessig dekning. I denne proposisjonen fremmes det forslag om at Stortinget samtykker i at det gis slik fullmakt, jf. forslag til romertallsvedtak.

Spredningen og konsekvensene av virusutbruddet vil utvikle seg over tid. Regjeringen vil sikre at helse- og omsorgssektoren gis mulighet til å iverksette de tiltak som er nødvendige gitt situasjonen. Det vil derfor bli aktuelt å pådra tilleggsutgifter på områder som ikke dekkes av fullmakten som følger av den kongelige resolusjonen nevnt ovenfor. I den første perioden vil helseforetak og andre

virksomheter ha de nødvendige budsjetttrammer, etter Stortingets budsjettvedtak fra før jul, til å gjennomføre alle nødvendige tiltak. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til tilleggsbevilgninger på et senere tidspunkt, for å sikre at aktiviteten kan opprettholdes ut året.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til romertallsvedtak II under kapittel 5 Komiteens tilråding.

2.3 Nærings- og fiskeridepartementet

Sammendrag

I virkemiddelapparatet, og særlig i Innovasjon Norge, er det flere ordninger som tilbyr lån, garantier og kapital til bedrifter. Innovasjon Norge har bred kontakt med næringslivet, kontorer i hele landet og et nært samarbeid med banksektoren.

Innovasjon Norge kan også henvise bedrifter til andre deler av virkemiddelapparatet, dersom det er mer aktuelt for å kunne dekke deres behov.

Det er det private kapitalmarkedet som er, og bør være, den viktigste kilden for finansiering av norske bedrifter. Innovasjon Norge er imidlertid et supplement og samarbeider ofte med lokale banker. Innovasjon Norges lavrisikolåneordning, innovasjonslåneordning og garantiordninger vurderes å være de mest aktuelle i en situasjon der bedriftene skulle få midlertidige utfordringer med likviditet.

Tidlig på året, slik situasjonen er nå, er midlene til låneordningene i liten grad bundet opp, og tilgjengelige rammer vil være store. Lavrisikolåneordningen har en ramme på 2,5 mrd. kroner, mens innovasjonslåneordningen har en ramme på 1,4 mrd. kroner. Vekstgarantiordningen vil, gjennom samarbeid med private banker, kunne gi utlån på opp til om lag 1 mrd. kroner i 2020. Målgruppen er i hovedsak små og mellomstore bedrifter over hele landet og i alle næringer og bransjer, men tilbudet er også tilgjengelig for store bedrifter.

Regjeringen vil følge utviklingen i forbruket av Innovasjon Norges låne- og garantiordninger. Regjeringen vil be Innovasjon Norge utnytte sitt handlingsrom og sine rammer til å håndtere situasjonen, slik den måtte utvikle seg. Dersom det vurderes

å være behov for å justere rammene, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om dette.

Etter finanskrisen i 2009 ble det gjort en evaluering av Innovasjon Norges rolle i kapitalmarkedet. Denne evalueringen viste at særlig lavrisikolån og innovasjonslåneordningen var godt egnede virkemidler i en kredittkrise.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

2.4 Samferdselsdepartementet

Sammendrag

Regjeringen er opptatt av å ha en velfungerende luftfartssektor i Norge med aktører som tilbyr et tilstrekkelig transporttilbud. Kort tid etter virusutbruddet i Norge er etterspørselen etter flyreiser falt betydelig både innenriks og, ikke minst, utenriks. Fallet i etterspørselen har de siste ukene tiltatt daglig og har ikke vært mulig å forutse. USA har innført restriksjoner for reisende fra Europa. Bortfallet av bestillinger bidrar til en likviditetsmessig krevende situasjon for flyselskapene. Inntektsbortfallet utvikler seg raskere enn selskapene har muligheter til å håndtere ved å tilpasse kostnadene. Vesentlige deler av flyselskapenes kostnader er faste.

Det er krevende å gi gode prognoser for luftfartssektoren den kommende tiden. Gitt situasjonen er det likevel grunn til å anta at etterspørselen for en periode vil være så lav at flyselskapene som opererer i det norske markedet, vil rammes meget hardt økonomisk, både likviditetsmessig og resultatmessig.

Regjeringen ønsker å bidra til at markedet også tilbyr tilstrekkelig kapasitet til tilfredsstillende vilkår når etterspørselen etter hvert tar seg opp. Regjeringen har derfor vurdert ulike tiltak som kan iverksettes med rask virkning.

Flypassasjeravgiften foreslås opphevet for reiser fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020. Forslaget er nærmere omtalt i Prop. 53 LS (2019–2020).

Flyselskapene betaler avgifter til Avinor AS for bruk av selskapets tjenester og infrastruktur. Tre av disse avgiftene går til finansiering av lufthavnene, og to av dem går til finansiering av flysikringstjenestene. Alvoret i krisen gjør at regjeringen mener

det er nødvendig å gjøre midlertidige endringer i lufthavnavgiftene. I dag betaler flyselskapene følgende lufthavnavgifter: startavgiften, passasjeravgiften og sikkerhetsavgiften. Disse utgjorde i 2019 om lag 3,8 mrd. kroner i inntekter for Avinor. Siden disse avgiftene betales fortløpende, legger Samferdselsdepartementet til grunn at endringer bare kan virke fremover i tid. Plikten til å betale lufthavnavgifter er regulert i en forskrift fastsatt av Samferdselsdepartementet. Departementet vil i forskrift, som blir fastsatt fredag 13. mars 2020 med virkning fra samme dato, frita flyselskapene fra plikt til å betale lufthavnavgifter til Avinor. Formålet med dette er å hjelpe flyselskapene i en krevende økonomisk situasjon. Avgiftsfritaket vil virke frem til og med 30. juni 2020. Avinors økonomiske situasjon må vurderes fortløpende. Regjeringen vil eventuelt komme tilbake til Stortinget om dette.

Regjeringen innleder en dialog med ESA om de statsstøtterettslige sidene ved slike tiltak.

Regjeringen følger situasjonen i luftfartssektoren nøye og vurderer løpende behovet for ytterligere tiltak eller endringer i de tiltakene som nå iverksettes.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

2.5 Finansdepartementet

Sammendrag

Regjeringen fremmer forslag til målrettede skatteendringer for å bedre situasjonen for næringslivet. Det legges også vekt på at skattetiltakene ikke skal bryte med grunnleggende prinsipper for utforming av skattesystemet. Tiltakene rettet mot å dempe effekten av virusutbruddet, bør ikke hindre nødvendig omstilling. Tiltakene bør være målrettede og godt tilpasset den situasjonen vi nå står overfor. Det innebærer at tiltak ideelt sett bare bør treffe bedrifter som under normale markedsforhold er lønnsomme.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til etterretning.

<<<Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt>>> viser videre til at krisen inntreffer på et tidspunkt der svært mange norske husholdninger allerede sliter med høy gjeldsgrad og derfor har store løpende kostnader til betjening av gjeld. I dagens situasjon står mange enkeltpersoner og familier i fare for å miste deler av inntektsgrunnlaget for en kortere eller lengre periode, noe som vil føre til at mange raskt kan få problemer med å betale regningene sine. Dette vil etter disse medlemmers mening kunne bidra til en ond sirkel, der personer ikke klarer å betjene løpende gjeldsforpliktelser på grunn av koronakrisen og i verste fall kan miste hus og hjem. Disse medlemmer viser til at regjeringen i proposisjonen påpeker at verken boliglånsforskriften eller forbrukslånsforskriften er «til hinder for at bankene kan gi avdragsfrihet til husholdninger som opplever inntektsbortfall».

<<<Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt >>> mener at staten snarlig må iverksette tiltak for å begrense gjeldsproblemer i befolkningen og hindre at bl.a. inkassoselskaper og tilbydere av dyre forbrukslån får økt fortjeneste som en følge av krisen, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at banker og andre kredittinstitusjoner innvilger perioder med avdragsfrihet på sine utlån til alle som har behov for det.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det offentliges egne gjeldsinndrivere stanser tvangsinn drivelser, fryser forsinkelsesrenter og stiller krav i bero og gjennomfører andre tilsvarende tiltak mens krisen pågår.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at private inkassobyrå stanser tvangsinn drivelser, fryser forsinkelsesrenter og stiller krav i bero og gjennomfører andre tilsvarende tiltak mens krisen pågår.»

Disse medlemmer viser til at de seks største norske bankene har varslet utbetaling av 18 mrd. kroner i utbytte for 2019 til sine aksjonærer på de kommende

generalforsamlingene. Finanstilsynet skriver i et brev til norske banker og forsikringsselskaper 16. mars 2020 at de forventer at styrene foretar en revurdering av sine planlagte utbyttebetalinger, og om nødvendig legger fram nye forslag for generalforsamlingen.

Disse medlemmer viser til at finansminister Jan Tore Sanner ved fremleggelsen av beslutningen om lavere kapitalkrav uttalte at han hadde tillit til at bankene ikke skulle benytte anledningen til å øke utbytter eller bonuser. Hvis bankenes kommende generalforsamlinger vedtar de foreslåtte utbyttebetalinger, vil det etter disse medlemmers mening bety at myndighetene vil ha tillatt å overføre milliarder til aksjonærene, framfor å styrke egenkapitalen og de som har kritiske behov for lån og kreditt i tiden vi står overfor.

Disse medlemmer er bekymret for at bankene i en situasjon hvor vi i fellesskap skal løse en stor krise, hvor det brukes enorme offentlige ressurser på dette, og hvor bankene får utvidet sitt økonomiske handlingsrom, ikke vil avstå fra å utbetale til dels store utbytter til aksjonærene hvis ikke staten aktivt forhindrer det, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen pålegge bankene som nå har fått redusert kapitalbufferkrav, om inntil videre ikke å utbetale utbytter.»

Disse medlemmer er også av det syn at selskaper som vil motta krisehjelp fra det offentlige i forbindelse med koronautbruddet bør pålegges å ikke ta ut penger fra bedriften til utbytter, bonuser eller økte lederlønninger.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Finansdepartementets beslutning 13. mars 2020 om å sette ned bankenes motsykliske kapitalbuffer fra 2,5 til 1 pst. Beslutningen hadde ikke støtte fra Finanstilsynet, som i et brev til Finansdepartementet 12. mars 2020 påpekte at lavere kapitalkrav

[[Sitat]]

«kan bidra til at bankenes soliditet svekkes ved at utbytter og annen tilbakeføring av egenkapital blir høyere enn uten reduksjon av kapitalkravet. Det vil i så fall redusere bankenes evne til å bære økte tap.»

Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt

Post 70 Trinnskatt, formuesskatt mv. fra personlige skattytere

Sammendrag

Utsatt betaling av formuesskatt

Regjeringen foreslår en midlertidig ordning med utsatt betaling av formuesskatt på virksomhetsformue for inntektsåret 2020. Den foreslåtte ordningen gjelder personlige skattytere som eier regnskapspliktig virksomhet med negativt årsresultat for inntektsåret 2020. Ordningen innebærer at skattyter kan søke om ett års utsatt innbetaling av formuesskatten for inntektsåret 2020, når den forfaller til betaling i 2021. Eiere som kan sannsynliggjøre at virksomheten vil gå med underskudd i 2020, kan søke om fritak for forskuddstrekk eller forskuddsskatt for virksomhetsformue for de gjenstående betalingsterminene i 2020. Det vil gi likviditetshjelp til eiere av slike bedrifter allerede i 2020, gjennom redusert innbetaling av forskuddsskatt.

På usikkert grunnlag anslås provenytapet i 2020 til om lag 400 mill. kroner bokført. Provenytapet er midlertidig og vil motsvares av økte skatteinntekter i senere år. Skatteinntektene anslås å øke med om lag 380 mill. kroner bokført i 2021 og med 20 mill. kroner bokført i 2022.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra <<< Sosialistisk Venstreparti, >>> Miljøpartiet De Grønne og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag, og viser for øvrig til Innst. 198 L (2019–2020).

Komiteens medlemmer fra <<< Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti >>> og Rødt viser til at en variant av dette tiltaket ble iverksatt av regjeringen i 2016, og at kun tre personer benyttet seg av ordningen om å be om utsatt formuesskatt.

Komiteens medlem fra Rødt støtter opp om mange krisetiltak som er rettet mot å bedre likviditeten til bedriftene for å unngå konkurser og sikre arbeidsplasser, men mener at det er feil og særdeles lite målrettet å iverksette tiltak som innebærer skattelette for personer med høy formue.

Post 74 Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum

Sammendrag

Regjeringen foreslår en midlertidig adgang til å tilbakeføre inntil 30 mill. kroner av selskapsunderskudd i 2020 mot beskattet overskudd de to foregående årene. I dag må slike underskudd fremføres og trekkes fra mot fremtidige overskudd. Skatteverdien av underskudd i 2020 vil bli utbetalt til bedriftene ved skatteoppgjøret i 2021. Med sikker refusjon av underskuddenes skatteverdi, kan det være lettere for selskapene å få kortsiktige lån i en overgangsperiode, og tiltaket vil således kunne ha umiddelbar virkning på selskapenes likviditet. Tiltaket er næringsnøytralt, men vil særlig komme de mest utsatte bedriftene til gode. Den relativt høye beløpsgrensen gjør at de fleste lønnsomme små og mellomstore bedriftene med underskudd i 2020, kan få full nytte av ordningen.

På usikkert grunnlag er det anslått et påløpt provenytap på i størrelsesorden 3,5 mrd. kroner i 2020 som blir bokført i 2021. Over tid vil det kortsiktige provenytapet bli motsvart av høyere skatteinntekter senere år.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, og viser for øvrig til Innst. 198 L (2019–2020).

Kap. 5561 Flypassasjeravgift

Flypassasjeravgift oppheves midlertidig

Finansdepartementet foreslår å oppheve flypassasjeravgiften for flyginger i perioden fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020. Fra 1. november 2020 vil flyginger igjen være avgiftslagt i tråd med Stortingets vedtak om flypassasjeravgift for

budsjettåret 2020. Tiltaket forventes å ha liten påvirkning på omfanget av flyginger i en periode hvor det er smittehensyn som i første rekke avgjør etterspørselen etter flyreiser. Derimot er tiltaket ment som en midlertidig lettelse for flyselskapene under utbruddet av koronaviruset.

Avgiften har først og fremst til formål å skaffe staten inntekter, men kan ha en miljøeffekt ved at den reduserer etterspørselen etter flyreiser. Departementet viser til at reiselivet generelt og luftfarten spesielt, er sterkt rammet av virusutbruddet. Å opprettholde en fiskal avgift på flyreiser kan bidra til å forsterke de negative økonomiske konsekvensene av virusutbruddet.

Avgiftsplikten oppstår når flygingen påbegynnes fra norsk lufthavn, og avgiften beregnes per passasjer som påbegynner avgiftspliktig flyging fra norsk lufthavn. En oppheving av avgiften i perioden 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020 innebærer at avgiften oppheves både for flyginger som er foretatt tidligere i år og for flyginger som påbegynnes i tiden frem til og med 31. oktober 2020. Det er uten betydning for avgiftsplikten når flybilletten ble kjøpt. Flyginger som påbegynnes 1. november 2020 eller senere, vil være avgiftspliktige.

Avgiftsplikten påhviler flyselskapet. De avgiftspliktige flyselskapene skal innbetale avgiften senest den 18. i måneden etter at avgiftsplikten oppsto. Dette gjelder uavhengig av når flyselskapet har mottatt betaling for flybilletten. Avgiftspliktige flyselskaper vil derfor allerede ha innbetalt avgift på flyginger i januar og i noen tilfeller også for flyginger i februar. Det følger av forslaget at innbetalt avgift for flyginger tidligere i år skal tilbakebetales til flyselskapene. Departementet vil i forskrift gi bestemmelser om slik tilbakebetaling.

I saldert budsjett for 2020 er det lagt til grunn et proveny fra flypassasjeravgiften på 1 900 mill. kroner i 2020. Provenytapet ved forslaget anslås til 1 560 mill. kroner påløpt og bokført i 2020 sammenlignet med saldert budsjett. Forslaget antas ikke å ha administrative konsekvenser. Se for øvrig omtale av øvrige tiltak i luftfartssektoren i Prop. 52 S (2019–2020).

Post 70 Flypassasjeravgift

Sammendrag

De økonomiske konsekvensene av virusutbruddet er store for luftfarten. Som en midlertidig økonomisk stimulans til flyselskapene foreslår regjeringen å oppheve flypassasjeravgiften for flyginger i perioden fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020. Fra 1. november 2020 vil flyginger være avgiftslagt. Provenytapet ved forslaget anslås til 1 560 mill. kroner påløpt og bokført i 2020 sammenlignet med saldert budsjett.

Det vises til nærmere omtale av forslagene til skatte- og avgiftsendringer i Prop. 53 LS (2019–2020).

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, og viser for øvrig til Innst. 198 L (2019–2020).

Komiteens medlem fra Rødt viser til at fly både er kritisk infrastruktur, og mange steder her til lands eneste alternative framkomstmiddel, samtidig som en viktig del av svaret på klimakrisa er at vi må fly mindre. Men den drastiske nedgangen i antall flypassasjerer på grunn av covid-19-utbruddet fører nå til en ukontrollert kollaps i næringa, med et stort antall permitterte ansatte som resultat. Dette medlem viser til at vi kommer til å trenge å fly også etter kriseperioden vi er inne i, og vi trenger selskaper som kan utvikle elektroniske fly og en utslippsfri flynæring i framtida. Dette medlem vil understreke viktigheten av at de som nå permitteres i sektoren tas vare på, sikres inntektsgrunnlag, og at myndighetene om nødvendig trer inn med en kraftig målrettet redningspakke for norsk flynæring, og om nødvendig sikrer staten eierskap og kontroll over kritisk infrastruktur. Slik kan man sikre at viktig kompetanse beholdes og forhindre at mange arbeidsplasser går tapt, men dette bør ikke skje på en måte hvor staten utelukkende tar over selskapers gjeld. Også her må det følge med strenge kriterier for slik krisehjelp, som sørger for at selskapenes toppledelse og aksjonærer også tar en rettmessig del av byrden.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:*Forslag 1*

Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, sikre nasjonalt og spredt eierskap gjennom låne- og støtteordninger.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utvide vekstgarantiordningen, gjennom at staten dekker en tilstrekkelig stor andel av bankenes risiko for likviditetslån til små og mellomstore bedrifter.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre garantiordninger for utvidet kreditt for bedriftene i reiselivet.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at alle lån i Innovasjon Norge fryses midlertidig. Det vil si at bedriftene skal kunne få avdragsfrihet for sine lån uten at det påløper renter og omkostninger for dette.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sikre at utlåns- og tilskuddsrammene i Innovasjon Norge styrkes og at de gjennom risikolån og forsterka tilskuddsordninger i større grad kan bidra til å sikre bedriftenes behov for bedret likviditet ut i fra den situasjonen som nå er. Dette bør i størst mulig grad skje sammen med banker/finansinstitusjoner.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen om å fremme forslag hvor selskaper som mottar statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelse på statlige låneordninger om å forplikte seg til å sette en maksimumsgrense for godtgjørelse til ansatte i konsernledelsen og andre ledende ansatte i 2020 og 2021, eksempelvis gjennom et krav om nullvekst.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen om å fremme forslag hvor det settes en grense for utbetaling av utbytte for selskaper som mottar statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelser på statlige låneordninger under lånets løpetid.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt:*Forslag 8*

Stortinget ber regjeringen midlertidig frita flyselskapene for alle lufthavnavgifter i perioden fra 1. januar 2020 og inntil videre, og at regjeringen fremmer forslag om nødvendig kompensasjon av Avinor i revidert nasjonalbudsjett for 2020.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 9*

Stortinget ber regjeringen klargjøre at kompensasjonsordningen omfatter alle virksomheter, også underleverandører, som grunnet myndighetenes pålegg taper inntekter, og ber regjeringen på egnet måte sørge for at reelle tap blir dekket for kulturaktører dersom den ekstraordinære situasjonen knyttet til koronaviruset vedvarer.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen på egnet måte legge til rette for en kompensasjon for kulturinstitusjoner med mer enn 50 pst. offentlig støtte, som er rammet av avlysninger på grunn av koronaviruset og helsemyndighetens råd.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:*Forslag 11*

Stortinget ber regjeringen midlertidig gi ekstrastipend til alle studenter tilsvarende ekstrastipendet som normalt er tiltenkt elever og studenter som ikke kan jobbe ved siden av utdanningen på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 12*

Stortinget ber regjeringen inngå en avtale med næringslivsorganisasjonene om en krisepakke for næringslivet, hvor det settes et absolutt krav om null utbytte inntil videre for selskap som mottar statlig garanti for lån, tilbud om statlig obligasjonsfinansiering eller likviditetslettelser på statlige låneordninger under lånets løpetid.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt*Forslag 13*

Stortinget ber regjeringen gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at banker og andre kredittinstitusjoner innvilger perioder med avdragsfrihet på sine utlån til alle som har behov for det.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen sørge for at det offentliges egne gjeldsinndrivere stanser tvangsinndrivelsler, fryser forsinkelsesrenter og stiller krav i bero og gjennomfører andre tilsvarende tiltak mens krisen pågår.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen sørge for at private inkassobyrå stanser tvangsinndrivelsler, fryser forsinkelsesrenter og stiller krav i bero og gjennomfører andre tilsvarende tiltak mens krisen pågår.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen pålegge bankene som nå har fått redusert kapitalbufferkrav, om inntil videre ikke å utbetale utbytter.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne og Rødt:*Forslag 17*

Stortinget ber regjeringen gi studenter rett på dagpenger, eller på annen måte sikre studenter en tilsvarende kompensasjon som dagpengeutbetaling, slik dagpenger

beregnes for andre arbeidstakere. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. Endringen trer i kraft umiddelbart og utbetalingene skjer så raskt en har på plass en teknisk løsning.

Forslag fra Rødt:

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen sikre lik dekningsgrad for alle som mottar dagpenger enten de er permittert eller er arbeidsledig.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen sikre personer over 70 år rett til sykepenger.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen utvide maksimal permitteringslengde fra 26 til 52 uker. Permitteringsdager og dagpenger som er brukt før korona-krisa inntraff må ikke komme til fratrukk fra de rettighetene arbeidstaker skal ha under krisen.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding under pkt. A og B fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

A.

I

I statsbudsjettet for 2020 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
			<u>Utgifter</u>
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	64	Skjønnskutt, kan nyttes under kap. 572, post 64, <u>forhøyes</u> med ...	250 000 000
		fra kr 1 084 000 000 til kr 1 334 000 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:	

60	Innbyggertilskudd, <i>forhøyes</i> med ... fra kr 36 960 708 000 til kr 37 010 708 000	50 000 000
605	Arbeids- og velferdsetaten	
1	Driftsutgifter, <i>forhøyes</i> med ... fra kr 12 204 655 000 til kr 12 404 655 000	200 000 000
	<u>Inntekter</u>	
5501	Skatter på formue og inntekt:	
70	Trinnskatt, formuesskatt mv. fra personlige skattytere, <i>nedsettes</i> med ... fra kr 80 900 000 000 til kr 80 500 000 000	400 000 000
5561	Flypassasjeravgift:	
70	Flypassasjeravgift, <i>nedsettes</i> med ... fra kr 1 900 000 000 til kr 340 000 000	1 560 000 000

II

Stortinget samtykker i at bevilgningene i statsbudsjettet for 2020 under kap. 732 post 70 og 77 og kap. 2711 post 76 overskrides med utgifter til nødvendige legemidler og medisinsk utstyr, samt nødvendige laboratorieanalyser til håndteringen av utbruddet av koronaviruset.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2020 kan overskride bevilgningen under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter for å dekke lønnskostnader til nødvendig overtid og nyansettelser som kan håndtere nye oppgaver i forbindelse med utbruddet av covid-19.

IV

Stortinget ber regjeringen komme så raskt som mulig tilbake til Stortinget med et konkret forslag om at selvstendig næringsdrivende og frilansere bør ha tilgang til midlertidig inntektssikring gjennom økonomisk sosialhjelp, inntil en ny ordning kommer på plass.

V

Stortinget ber regjeringen komme så raskt som mulig tilbake til Stortinget med en kompensasjonsordning for kultursektoren og en ordning for idrett og frivillighet. Ordningene skal innrettes som søknadsbaserte ordninger om kompensasjon for en

andel av netto tapte inntekter i forbindelse med at et kultur- eller idrettsarrangement avlyses eller et kulturarrangement utsettes, som følge av myndighetspålagt stengning av et arrangement som var planlagt før myndighetspålegg. Søkere vil måtte dokumentere tapene, samt dokumentere at tapene ikke dekkes på annen måte. Offentlige virksomheter eller selskaper hvis hoveddel av inntektene består av offentlig driftstilskudd og arrangementer med færre enn 50 deltakere bør ikke omfattes av ordningen. Regjeringen bes utarbeide en forskrift med nærmere retningslinjer for ordningene og hvordan midlene skal fordeles.

B.

Forslag til stortingsvedtak

Forslag til vedtak om endring i Stortingets vedtak 13. desember 2019

om flypassasjeravgift (kap. 5561 post 70)

I

I Stortingets vedtak 13. desember 2019 om flypassasjeravgift gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. november 2020 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med følgende beløp per passasjer:

- a) kr 76,50 for flyginger med sluttdestinasjon i Europa
- b) kr 204 for andre flyginger

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2020.

C.

I

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at samfunnskritiske funksjoner og andre offentlige instanser som skal håndtere de praktiske konsekvensene av koronapandemien, som kommuner, helsevesen og Nav, sikres nødvendige ressurser for å kunne håndtere oppgaven.

II

Stortinget ber regjeringen om å kompensere kommunene og fylkeskommunene for urimelige virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med håndteringen av smittesituasjonen og endret økonomisk utvikling siden vedtatt statsbudsjett.

III

Stortinget ber regjeringen utarbeide en tidsavgrenset krisepakke for Svalbard på grunn av konsekvensene koronaviruset har hatt og vil få for bosetningen på Svalbard.

IV

Stortinget ber regjeringen sikre at sykehusene har tilstrekkelige midler når de nå planlegger å møte korona-pandemien og styrker intensivkapasiteten. Sykehusene og andre virksomheter innenfor helse må få dekket uforutsette og nødvendige utgifter knyttet til legemidler og medisinsk utstyr i perioden krisen varer

V

Stortinget ber regjeringen sikre tilstrekkelige midler til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet for å dekke uforutsette og nødvendige kostnader knyttet til pandemien, og komme tilbake til Stortinget med forslag til tilleggsbevilgninger.

VI

Stortinget ber regjeringen overfor kommunene bidra til at kritiske tjenester, som apparatet for særlig utsatte barn og unge, avlastningstiltak for familier med stor omsorgsbelastning, barnevernet og krisesentrene sikres forsvarlig drift, og fremme eventuelle bevilgningsforslag som er nødvendig for å sikre dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020.

VII

Stortinget viser til vedtak nr. 389, mandag 16. mars 2020, om å gi lærlinger inntektssikring, og presiserer at dette også skal ha virkning for lærlinger som blir permittert.

VIII

Stortinget ber regjeringen midlertidig innføre rett til å overføre omsorgspenger til den andre foresatte for foresatte i familier der personer på regjeringens liste over kritiske samfunnsfunksjoner og nøkkelpersonell, og som må jobbe som følge av pandemien.

IX

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en midlertidig ordning gjennom Lånekassen for studenter som opplever inntektsbortfall som følge av koronapandemien så raskt som mulig.

X

Stortinget ber regjeringen sikre at forskyvning av inntekt, og dermed midlertidig inntektsøkning, som følge av de midlertidige korona-tiltakene ikke går til fradrag i bostøtten, og umiddelbart fremme eventuelle forslag som er nødvendig for å sikre dette. Bostøtte som er utbetalt i påvente av senere ytelse, må også avgrenses mot senere utbetalinger.

XI

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at staten om nødvendig går inn på eiersiden i spesielt betydningsfulle norske bedrifter for å sikre nasjonalt eierskap.

XII

Stortinget ber regjeringen kompensere flyselskapene som opererer FOT-ruter for differansen mellom bortfall av inntekter og bortfall av kostnader på FOT-rutene som følge av korona-pandemien, samt at tilskudd til FOT-rutene forskuddsbetales hver måned inntil videre.

XIII

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for en termin, tilsvarende to måneder. Ved kompensasjon får virkningene av korona-pandemien for offentlig sektor tas det hensyn til verdien av differensiert arbeidsgiveravgift.

XIV

For Finnmark og Nord-Troms som har nullsats kompenseres det i en tilsvarende periode med 250 mill. kroner. Regjeringen bes komme tilbake til hvordan dette kan gjøres.

XV

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag som kan sikre reduserte takster på riksveiferjer for en avgrenset periode.

XVI

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at fylkeskommunene kan nyttiggjøre seg av BIO-midlene og sørge for at de raskest mulig kommer arbeidstakerne til gode.

Oslo, i finanskomiteen, den 19. mars 2020

Mudassar Kapur

leder og ordfører